

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (អ.វ.ត.ក.)

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ

កំណែលើកទី ១៨

ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨

សេចក្តីសង្ខេប	3
I. សេចក្តីផ្តើម	3
II. វិធានការដែលអាចជួយបញ្ចប់ផែនការធានាចម្រើន	9
III. ផែនការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត	12
ក. ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត	12
ខ. អង្គបុរេជំនុំជម្រះ	14
IV. ផែនការបញ្ចប់សវនាការ	16
ក. សំណុំរឿង០០២/០២	17
ខ. សំណុំរឿង០០៣ និង សំណុំរឿង០០៤	20
V. ផែនការបញ្ចប់បណ្តឹងសាទុក្ខ	20
ក. សំណុំរឿង០០២/០២	20
ខ. សំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤	21
VI. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	21

ឧបសម្ព័ន្ធ ៖ តារាងកំណត់ពេលវេលាតាមការគ្រោងទុកសម្រាប់ការបញ្ចប់ផែនការ ដែលមានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ។

សំគាល់៖

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ អ.វ.ត.ក. ត្រូវបានកែសម្រួលរៀងរាល់មួយត្រីមាសម្តង ក្នុងគោលបំណងរៀបចំផែនការ។ មាតិកានៃគម្រោងនេះ រួមមានការប៉ាន់ប្រមាណនូវពេលវេលាសម្រាប់សំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់នៃ អ.វ.ត.ក. គិតត្រឹមពេលនៃការកែសម្រួលនេះ។ កត្តាមួយចំនួន ក្នុងនោះរួមមានការវិវត្តនៃដំណើរការនីតិវិធី គឺអាចមានឥទ្ធិពលទៅលើការប៉ាន់ប្រមាណទុកទាំងនេះ។ ហេតុដូច្នេះ ពេលវេលាដែលគ្រោងទុកទាំងឡាយមិនផ្ទុះបញ្ចាំងតម្រូវការតាមផ្លូវច្បាប់ទៅលើព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗខុសៗគ្នានឹងត្រូវសម្រេចនៅពេលណានោះឡើយ។ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ អ.វ.ត.ក. ត្រូវបានរៀបចំនិងចេញដោយការិយាល័យរដ្ឋបាល ដោយមានការចូលរួមយោបល់ពីការិយាល័យតុលាការទាំងអស់។

សេចក្តីសង្ខេប

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះ”) ត្រូវបានរៀបចំឡើងជាលើកដំបូងនៅខែមីនា ឆ្នាំ២០១៤ ដោយឆ្លងកាត់ការពិគ្រោះពិភាក្សាយោបល់ពីសំណាក់ការិយាល័យរដ្ឋបាល ជាមួយនឹងចៅក្រមនៃអង្គជំនុំជម្រះផ្សេងៗ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគាត់។ នេះគឺជាការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រចាំត្រីមាសទី១៨ នៃ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះដែលបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨។

នៅក្នុងកំឡុងត្រីមាសនេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដំណោះស្រាយចំនួនពីរផ្សេងគ្នាក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបន្តពិចារណាសម្រេចទៅលើសាលក្រមនិងកំពុងធ្វើសេចក្តីព្រាងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២។

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ក្នុងគោលបំណងដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពីស្ថានភាព នៃដំណើរការនីតិវិធីតុលាការគិតត្រឹមថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨។

I. សេចក្តីផ្តើម

- ១ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា (“អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ”) បានចាប់ផ្តើមដំណើរការរបស់ខ្លួននៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ និងបានដំណើរពេញលេញបន្ទាប់ពីការអនុម័តវិធានផ្ទៃក្នុងនៅក្នុងខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧។ អណត្តិរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ គឺដើម្បីកាត់សេចក្តី “មេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងជនទាំងឡាយដែលទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការរំលោភយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា ការរំលោភទៅលើច្បាប់មនុស្សធម៌ និងទម្លាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងការរំលោភលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ដែលប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ ហើយដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី១៧ ខែ មេសា ដល់ថ្ងៃទី០៦ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៨”¹។

¹ កិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិ និងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទាក់ទងនឹងការកាត់សេចក្តីនៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា នូវឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅក្នុងរយៈកាលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ។

- ២ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការនេះបានបរិយាយយ៉ាងលម្អិតដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងបរិបទនៃសេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ A/RES/68/247B ដែលក្នុងចំណោមបញ្ហាផ្សេងៗទៀត បានកំណត់អាណត្តិរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញឱ្យរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចប់ ដោយមានផែនទីបង្ហាញផ្លូវច្បាស់លាស់មួយ។ ឯកសារនេះធ្វើឡើងដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដោយមានការពិគ្រោះយោបល់តាមរយៈការិយាល័យរដ្ឋបាលជាមួយចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងសហព្រះរាជអាជ្ញាអំពីការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេ។ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពផែនការបញ្ចប់នេះរៀងរាល់ត្រីមាស។ ឯកសារនេះគឺជាកំណែលើកទី១៨ ហើយបានបញ្ចូលនូវការកែតម្រូវនានា ដោយផ្អែកលើការវិវត្តនៃដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការដែលកំពុងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងរវាងថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៨។
- ៣ ឯកសារនេះផ្តោតជាពិសេសលើការវិវត្តន៍នាពេលថ្មីៗនេះ នៅក្នុងសំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់ទាំងបីដែលបច្ចុប្បន្នកំពុងស្ថិតនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក និងផ្តល់នូវព័ត៌មានអំពីប្រភេទនៃរឿងក្តី ព្រមទាំងស្ថានភាពនៃសំណុំរឿងទាំងនោះ ព្រមទាំងជំហាននានាដែលត្រូវបំពេញ មុនពេលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការទាក់ទងនឹងសំណុំរឿងកំពុងរង់ចាំបច្ចុប្បន្ននៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ បញ្ចប់ជាស្ថាពរតាមផ្លូវច្បាប់។ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានថ្លែងជាសាធារណៈថា នឹងពុំមានសំណុំរឿងបន្ថែមទៀតទេ បន្ទាប់ពីសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤^២។ ហេតុនេះ សំណុំរឿងដែលមាននាពេលនេះគឺជាសំណុំរឿងសរុបដែល អ.វ.ត.ក. ត្រូវចាត់ការតាមនីតិវិធី។

^២ សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មានរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិស្តីទី៖ អំពីការដាក់ជូននូវដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរថ្មីៗ ចំនួន ២ ចេញផ្សាយថ្ងៃទី ៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩ ([www.eccc.gov.kh/sites/default/files/media/ECCC_Act_Int_Co_Prosecutor_8_Sep_2009_\(Eng\).pdf](http://www.eccc.gov.kh/sites/default/files/media/ECCC_Act_Int_Co_Prosecutor_8_Sep_2009_(Eng).pdf))។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍សាធារណៈដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទងនឹងការស៊ើបអង្កេតក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ចេញផ្សាយថ្ងៃទី ៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១២ (www.eccc.gov.kh/sites/default/files/media/ECCC%20OCP%205%20June%202012%20En.pdf) និងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងបន្ទុកការងាររបស់ អ.វ.ត.ក ចេញផ្សាយថ្ងៃទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៤ (<http://www.eccc.gov.kh/en/articles/statement-international-co-prosecutor-regarding-eccc-caseload>)។

- ៤ សំណុំរឿង០០១ ប្រឆាំងនឹង កាំង ហ្គេចអ៊ាវ (ហៅ ឌុច) គឺជាសំណុំរឿងដំបូងដែលជំនុំជម្រះនៅ ចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ អ.វ.ត.ក. ។ នៅថ្ងៃទី០៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១២ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានប្រកាសសាលដីការបស់ខ្លួននៅក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូង ធ្វើឱ្យសំណុំរឿងនេះត្រូវបានបញ្ចប់ស្ថាពរ។ កាំង ហ្គេចអ៊ាវ ត្រូវបានផ្ដន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ អស់មួយជីវិត។
- ៥ អង្គជំនុំជម្រះបានបំបែកបទចោទនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ទៅជាសវនាការតូចៗចំនួន២ ។ អង្គជំនុំ ជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសាលក្រមនៅក្នុងសវនាការដំណាក់កាលទីមួយដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ កំណត់ឈ្មោះសំណុំរឿងថា សំណុំរឿង០០២/០១ នៅថ្ងៃទី ០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ប្រឆាំងនឹង នួន ជា និង ខៀវ សំផន។ ជនជាប់ចោទពីរនាក់ទៀតនៅក្នុងរឿងក្តី គឺ អៀង សារី និង អៀង ធីរិទ្ធ បាន ទទួលមរណភាពនៅថ្ងៃទី ១៤ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១៣ និងថ្ងៃទី ២២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៥ ហេតុនេះហើយ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីប្រឆាំងនឹងពួកគេត្រូវបានរំលត់។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបាន រកឃើញថា ខៀវ សំផន និង នួន ជា មានពិរុទ្ធភាពពីបទឧក្រិដ្ឋប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ ដែលបាន ប្រព្រឹត្តក្នុងអំឡុងថ្ងៃទី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ថ្ងៃទី៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៧ និងត្រូវបានផ្ដន្ទាទោស ម្នាក់ៗឱ្យជាប់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។ ទាំង នួន ជា និង ខៀវ សំផន បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំង នឹងសាលក្រមសាលាដំបូង។ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏បានដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខកម្រិត ត្រឹមតែស្នើសុំសេចក្តី ប្រកាសជាប្រយោជន៍ទៅលើការអនុវត្តទម្រង់ទូលាយបំផុត នៃសហឧក្រិដ្ឋកម្ម រួមដែលហៅថា JCE III ជាទម្រង់ទទួលខុសត្រូវមួយនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ។ ដំណើរការនីតិវិធីបណ្តឹងសាទុក្ខ ក្នុងសំណុំរឿងនេះត្រូវបានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៦ ដោយមានការប្រកាសសាលដីការ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល និងបិទផ្លូវតវ៉ា។ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលតម្កល់សាលក្រមសាលា ដំបូងដែលផ្ដន្ទាទោសជនជាប់ចោទទាំងពីរដាក់ពន្ធនាគារអស់មួយជីវិត។
- ៦ ការជំនុំជម្រះទីពីរកំពុងដំណើរការក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដាក់ឈ្មោះថា សំណុំរឿង ០០២/០២ គឺផ្ដោតលើជម្រើសតំណាងបទចោទមួយចំនួនដែលនៅសល់ប្រឆាំងនឹងជនជាប់ ចោទ នួន ជា និង ខៀវ សំផន។ បទចោទទាំងនោះរួមមាន៖ អំពើប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្ម សង្គ្រាម និងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិលើប្រធានបទ ការប្រព្រឹត្តិលើជនជាតិចាម វៀតណាម

សហករណ៍ត្រាំកក់ (រួមទាំងមន្ទីរសន្តិសុខក្រាំងតាចាន់និងការប្រព្រឹត្តិលើពុទ្ធសាសនិក) ការដ្ឋានទំនប់ ១មករា ការដ្ឋានសាងសង់ព្រលានយន្តហោះកំពង់ឆ្នាំង មន្ទីរសន្តិសុខអ្នកនេសាទ ភ្នំក្រោល និងស-២១ ការបោសសម្អាតផ្ទៃក្នុង និងការដាក់បទបញ្ជាលើអាពាហ៍ពិពាហ៍។ សវនាការលើកស្ទួយចាប់ផ្តើម នៅថ្ងៃទី០៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ហើយបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧។ អង្គជំនុំជម្រះ សាលាដំបូងបានបើកសវនាការចំនួន២៧៤ថ្ងៃ និងស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សីចំនួន ១១៤ នាក់ ដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីចំនួន ៦៣ នាក់ និងអ្នកជំនាញចំនួន៨នាក់។ សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីបានដាក់សំណើទាមទារសំណងចុងក្រោយរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៧ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមលើបញ្ហាថវិកានៅថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោលពីថ្ងៃទី១៣ ដល់ថ្ងៃទី២៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧។ សេចក្តីសង្ខេបសម្ភាសន៍ហេតុផ្តាល់មាត់ និងផ្នែកសេចក្តីសម្រេចនៃសាលក្រមគ្រោងបញ្ចប់ នៅថ្ងៃ ទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨^៣។

៧ នៅថ្ងៃទី២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៧ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានចេញសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី ពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដែលមិនមាន បញ្ចូលនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ឬ០០២/០២។ ហេតុដូច្នេះ ដំណើរការនីតិវិធីតុលាការក្នុងសំណុំ រឿង០០២ នឹងត្រូវបញ្ចប់នៅពេលសាលក្រមសំណុំរឿង០០២/០២ ចូលជាស្ថាពរ។

៨ ស្ថានភាពនៃការស៊ើបអង្កេតសំណុំរឿង០០៣ និង ០០៤ មានដូចខាងក្រោម៖

ក- នៅថ្ងៃទី១០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដោះស្រាយ ដោយមានសម្ភាសន៍ហេតុពេញលេញលើកលែងចោទប្រកាន់សំណុំរឿង ០០៤/០១។ សហព្រះរាជអាជ្ញា អន្តរជាតិបានដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយនៅមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើយុត្តាធិការបុគ្គល ក្នុង នោះរួមមាននីតិវិធីតុលាការក្នុងសំណុំរឿងនេះផងដែរ។ សេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រម ស៊ើប

³ សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧/អវតក/សដ ដីកាកំណត់ប្រកាសសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ សាធារណៈ។

អង្កេតដែលថាអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញមិនមានយុត្តាធិការលើ អ៊ឹម ថែម ចាត់ទុកជាបានការ។
ដំណើរការនីតិវិធីតុលាការក្នុងសំណុំរឿងនេះបានបញ្ចប់ដោយសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ។

ខ- នៅថ្ងៃទី២៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៧ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបានបញ្ជូន សំណុំ
រឿង០០៣ ទៅការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាពិនិត្យដើម្បីធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ។ សហព្រះរាជ
អាជ្ញាបានដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរនៅ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧។ ចម្លើយតបរបស់មេធាវីការពារក្តីទៅ
នឹងដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបានដាក់នៅថ្ងៃទី១២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៨។ ដីកា
ដំណោះស្រាយរំពឹងថាចេញនៅត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៨។

គ- នៅថ្ងៃទី ១៨ និង ២១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៧ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានទទួលដីកា
សន្និដ្ឋានស្ថាពរចំនួនពីរក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ពីសហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ និង សហព្រះរាជអាជ្ញា
អន្តរជាតិ។ នៅថ្ងៃទី៣០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៧ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានទទួលចម្លើយតបរបស់
មេធាវីការពារក្តី។ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកា
ដំណោះស្រាយចំនួនពីរផ្សេងគ្នាក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន ជាភាសាដែលចៅ
ក្រមធ្វើការ(អង់គ្លេសនិងខ្មែរ) ហើយការបកប្រែនឹងដាក់ជូនតាមក្រោយក្នុងពេលវេលាឆាប់តាមតែ
អាចធ្វើទៅបាន។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិសម្រេចចោទប្រកាន់ អោ អាន ពីបទប្រល័យ
ពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និងបទល្មើសជាតិមួយចំនួនទៀត។ សហចៅក្រមជាតិ
បានទម្លាក់ការចោទប្រកាន់ដោយហេតុខ្វះយុត្តាធិការបុគ្គល។ ដីកាដំណោះស្រាយមានអមដោយ
សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។ សំណើបកប្រែនៃដីកាដំណោះស្រាយក្នុង
សំណុំរឿងនេះរំពឹងថាបញ្ចប់នៅត្រីមាសទី៤ឆ្នាំ២០១៨។ ភាគីអាចដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងបណ្តឹង
ឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយបាននៅក្រោយពេលសំណើបកប្រែដីកាដំណោះស្រាយជាពីរ
ភាសាធ្វើការត្រូវបានជូនដំណឹង។

ឃ- នៅថ្ងៃទី ៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៧ កិច្ចស៊ើបសួរ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ត្រូវបានបញ្ចប់
ជាលើកទី២ ក្រោយពីដោះស្រាយសំណើបន្ថែមជាច្រើនពីភាគី។ សំណុំរឿងនេះត្រូវបានបញ្ជូនទៅ
សហព្រះរាជអាជ្ញា ធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរនៅថ្ងៃទី១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៨។ សហព្រះរាជអាជ្ញាជាតិ

បានដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពរនៅថ្ងៃទី៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨។ ដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿងនេះ រំពឹងនឹងចេញត្រឹមត្រឹមសាលាទី២ ឆ្នាំ២០១៩។

៩ ដូចដែលបានយោងខាងលើ នៅក្នុងកំឡុងត្រឹមសាលានេះ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាដោះស្រាយចំនួនពីរផ្សេងគ្នាក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន ជាភាសាដែលចៅក្រមទាំងពីរធ្វើការ តែប៉ុណ្ណោះ។ សំណៅបកប្រែនៃដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿងនេះរំពឹងថាបញ្ចប់នៅត្រឹមសាលាទី៤ឆ្នាំ២០១៨។ ភាគីអាចដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងបណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយបាននៅក្រោយពេលសំណៅបកប្រែដីកាដោះស្រាយជាពីរភាសាធ្វើការត្រូវបានជូនដំណឹង។

១០ តាមរយៈការវិវត្តន៍ក្នុងត្រឹមសាលាចុងក្រោយនេះ គម្រោងបញ្ចប់ផែនការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកំណត់ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ចំនួន៩សម្រាប់សំណុំរឿងដែលអង្គជំនុំជម្រះនានាបានទទួល។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ដែលនៅសេសសល់នៅក្នុងសំណុំរឿង០០២ និង ការព្យាករណ៍ ដែលពាក់ព័ន្ធគឺ៖

- (i) ការចេញសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ (ត្រឹមសាលាទី៤ ឆ្នាំ២០១៨)។
- (ii) ពេលវេលាកំណត់នៃការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម ក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ (ត្រឹមសាលាទី១ ឆ្នាំ២០១៩) និង
- (iii) ចេញសាលដីកានៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ប្រសិនបើមានបណ្តឹងសាទុក្ខ (ត្រឹមសាលាទី៣ ឆ្នាំ២០២០)។

១១ នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ សំណុំរឿង០០៤ និងសំណុំរឿង០០៤/០២ ព្រឹត្តិការណ៍ដាច់ដោយឡែកត្រូវបានកំណត់សម្រាប់ដំណាក់កាលស៊ើបសួរ ដែលនៅសេសសល់ ហើយ ក្នុងករណី មានការចោទប្រកាន់នោះនឹងមានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់បន្ថែមទៀតសម្រាប់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនិង បណ្តឹងសាទុក្ខ^៤។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់សម្រាប់ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតដែលបន្តនៅសេសសល់ គឺ៖

⁴ ដីកាដោះស្រាយនឹងបញ្ជាក់ថានឹងមានការចោទប្រកាន់ឬទម្លាក់ការចោទប្រកាន់។ ដោយសារស្ថានភាពនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបច្ចុប្បន្ន នៅពេលនេះយើងមិនអាចព្យាករណ៍ចុះពេលវេលាជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងគ្រោងការជំនុំជម្រះក្តីបានឡើយ។

- (iv) ការចេញដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេច ថា តើបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ ឬក៏បញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៨)។
 - (v) សេចក្តីសម្រេចដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយ ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ថា តើត្រូវបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធីក្នុងសំណុំរឿងនោះ (ត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០១៩) ។
 - (vi) ការចេញដីកាដោះស្រាយសំណុំរឿង០០៤ ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចថា តើបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ ឬក៏បញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (ត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០១៩)។
 - (vii) សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤ ថា តើបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ ឬក៏បញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (ត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០២០)។
- ការជូនដំណឹងអំពីការដាក់សំណើបកប្រែជាភាសាខ្មែរនិងភាសាអង់គ្លេសនូវដីកាដោះស្រាយ។
- (viii) ការចេញដីកាដោះស្រាយសំណុំរឿង០០៤/០២របស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ (ត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៨)។
 - (ix) សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ថា តើបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ ឬក៏បញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី (ត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០១៩)។

II. វិធានការដែលអាចជួយបញ្ចប់ផែនការធានាចម្រើន

១២ ដំណើរការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងទៅត្រូវបានរំខាន ដោយភាពមិននឹងនផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលចេះតែបន្តកើតមាន ដែលបណ្តាលឱ្យបុគ្គលិកជាតិចំនួនពីររូបបានបោះបង់ការងារក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០១៣ ព្រមទាំងបុគ្គលិកចេញចូលពីមុខតំណែងដោយមិនសមហេតុផល។ ការអនុម័តរបស់ មហាសន្និបាតទៅលើឧបត្ថម្ភធនសម្រាប់ឆ្នាំសារពើពន្ធគ្រឹក្សា២០១៤-២០១៧ សម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិនៃ អ.វ.ត.ក គឺជាវិធានការដ៏សំខាន់ដែលបានធ្វើឱ្យមានស្ថិរភាពដល់ស្ថានភាពថវិកានិងធ្វើឱ្យ

មានការផ្ដោតមូលទៅ លើការធ្វើឱ្យវិវត្តទៅមុខនៃអាណត្តិតុលាការ។ ចំពោះភាគីជាតិវិញ ការលំបាក ផ្នែកលំហូរសាច់ប្រាក់ បាននាំឱ្យមានការពន្យារពេលបើកប្រាក់បៀវត្សសម្រាប់បុគ្គលិកជាតិនៅក្នុង កំឡុងពាក់កណ្តាល ឆ្នាំ២០១៥ ដែលប៉ះពាល់ដល់ការផ្ដោតអារម្មណ៍ និងទឹកចិត្តបំពេញការងារ។

១៣ ក្រោយពីមានការសម្តែងនូវការគាំទ្រពីសំណាក់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមហាសន្និបាតអង្គការ សហប្រជាជាតិ ក្នុងលក្ខណៈជាវិធានការពិសេស បានអនុញ្ញាតឱ្យអគ្គលេខាធិការសម្រេច កំណត់ទឹកប្រាក់ចំនួនមិន លើសពី ៨ លានដុល្លារ នៅថ្ងៃទី២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៧ ដើម្បីបន្ថែមបង្កប់ធនធានថវិកាស្ម័គ្រចិត្តរបស់ ភាគីអន្តរជាតិនៃ អ.វ.ត.ក សម្រាប់រយៈពេលគិតចាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែមករា ដល់ ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៨។ សកម្មភាពទាន់ពេលវេលានេះបានជួយសម្រួលយ៉ាងច្រើនដល់ប្រតិបត្តិការនៅ អ.វ.ត.ក មិនឱ្យរអាក់រអួលក្នុងកំឡុង៦ខែដំបូងនៃឆ្នាំ២០១៨ ដោយបើកឱកាសឱ្យមានការវែងឆ្ងាយ ថវិកា ស្ម័គ្រចិត្តបន្តទៀត។ ជាងនេះទៀត ការសម្រេចរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្នុងការផ្តល់វិភាគទាន ដោយផ្ទាល់ ចំនួន៤,០លានដុល្លារដូចដែលបានធ្វើនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ដើម្បីចំណាយទៅលើប្រាក់បៀវត្ស បុគ្គលិកជាតិ៦ ខែដំបូង ក៏ដូចជាចំណាយប្រតិបត្តិការសម្រាប់ឆ្នាំ ២០១៨ គឺជាវិធានការដ៏សំខាន់ ដែលជួយដល់ប្រតិបត្តិការបច្ចុប្បន្នរបស់ភាគីជាតិនៃអ.វ.ត.ក។ ដោយរួមបញ្ចូលគ្នាបែបនេះ វិធានការ ទាំង នេះធានា ថា ដំណាក់កាលដែលមានទំហំការងារច្រើនបំផុត បច្ចុប្បន្ននៅក្នុងកិច្ចការរបស់ អ.វ.ត.ក បានបន្ត ទទួលបាននូវការយក ចិត្តទុកដាក់ជានិច្ច។ លើសពីនេះទៀត វិភាគទានស្ម័គ្រចិត្ត តាមការប៉ាន់ប្រមាណគឺ មានចំនួន ៩,៤៣ លានដុល្លារ សម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិ និង ១,៤៨ លានដុល្លារ សម្រាប់ភាគីជាតិ ដោយប្រៀបទៅនឹងគម្រោងថវិកាកែសម្រួលដែលបានអនុម័តរួចហើយចំនួន ១៧,៧១⁵ លាន ដុល្លារ សម្រាប់ភាគីអន្តរជាតិ និង ៥,៧០លានដុល្លារសម្រាប់ភាគីជាតិក្នុងឆ្នាំ២០១៨។ ក្នុង តួលេខនេះ ភាគីអន្តរជាតិបានទទួលទឹកប្រាក់ចំនួន៤,៥២ លានដុល្លារ ហើយភាគីជាតិទទួលបានចំនួន ១,៤៨ មក ដល់ពេលនេះ។ ចំនួនតុល្យការរំពឹងថានឹងទទួលបាននៅកំឡុងឆ្នាំនេះ។ កិច្ចខិតខំប្រឹង ប្រែងកៀវគរ ថវិកាកំពុងតែបន្តដើម្បីទទួលបានចំនួនថវិកាដែលបានលើកឡើង និងថវិកាបន្ថែមទៀត។

⁵ ថវិកាសុទ្ធចំនួន៤៣.០០០ ដុល្លារដែលបានលែងកដបងសម្រាប់គ្រឿងសង្ហារឹម និងសម្ភារផ្សេងៗ កាត់ចេញ ស្របតាមកថាខណ្ឌ ៣១ នៃរបាយការណ៍ACABQ (A/72/7/Add.7)។

១៤ ការប៉ាន់ស្មានលើតារាងកំណត់ពេលវេលាខាងក្រោមត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកមូលដ្ឋានថាអង្គជំនុំជម្រះ និងការិយាល័យទាំងអស់មានបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ និងថា កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតាមផ្លូវតុលាការ នឹងមិនត្រូវរំខានដោយសារតែអសន្តិសុខផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ ប្រសិនបើអសន្តិសុខផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុលេចឡើងម្តងទៀត យើងអាចចាំបាច់ត្រូវកែសម្រួលតារាងពេលវេលាឡើងវិញ។

១៥ នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ កិច្ចប្រជុំពេញអង្គនៃ អ.វ.ត.ក បានអនុម័តវិសោធនកម្មទៅលើវិធានផ្ទៃក្នុងដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានការកាត់បន្ថយទោលវិសាលភាពកិច្ចស៊ើបសួរលើកណាវិសាលភាពស៊ើបអង្កេតដែលបានកាត់បន្ថយជាតំណាងឱ្យបទចោទ និងការទទួលខុសត្រូវព្រហ្មទណ្ឌរបស់ជនសង្ស័យ តាមការចោទប្រកាន់^៦។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបានកាត់បន្ថយវិសាលភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរពាក់ព័ន្ធនឹង មាស មុត ក្នុងសំណុំរឿង០០៣, អា អាន ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ និង យីម ទិត្យ ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ អនុលោមតាមបទបញ្ញត្តិនេះ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានសិទ្ធិអំណាច កាត់បន្ថយវិសាលភាព នៃការជំនុំជម្រះក្តីមួយដោយមិនរួមបញ្ចូលអង្គហេតុជាក់លាក់មួយចំនួនដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះដរាបណាអង្គហេតុដែលនៅសល់ដែលត្រូវ ជម្រះគឺជាតំណាងវិសាលភាពនៃដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ^៧។ ឈរលើមូលដ្ឋាននេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធីពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុដែលមានចែងក្នុងសំណុំរឿង០០២ ដែលមិនមានបញ្ចូលនៅក្នុង សំណុំរឿង០០២/០១ ឬ០០២/០២។ ហេតុដូច្នេះ ការសម្រេចសេចក្តីចុងក្រោយនៃ សំណុំរឿង ០០២/០២ នឹងបញ្ចប់នូវកិច្ចនីតិវិធីសំណុំរឿង០០២ តែម្តង។

១៦ ក្នុងគោលបំណងបង្កើនសមត្ថភាពស៊ើបអង្កេតរបស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ក្រសួងយុត្តិធម៌បានផ្តល់នីតិសម្បទាដល់មន្ត្រីច្បាប់អន្តរជាតិចំនួនប្រាំបួននាក់ ដើម្បីចុះធ្វើកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយហើយកិច្ចការនេះជាធម្មតាគឺត្រូវបំពេញដោយអ្នកស៊ើបអង្កេតប៉ុណ្ណោះ។ ការបង្កើនសមត្ថភាពក្នុងការចុះធ្វើកំណត់ហេតុស្តាប់ចម្លើយនេះ បានជំរុញឱ្យដំណាក់កាលស៊ើបសួរ បានលឿន។ ជាងនេះទៀតសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិបានទទួលលទ្ធផលពីធនធានមនុស្សរបស់ខ្លួនជាមួយនឹង

^៦ វិធាន៦៦ស្ទួន អនុញ្ញាតឱ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដកចេញអង្គហេតុជាក់លាក់មួយចំនួនពីការស៊ើបអង្កេតដរាបណាអង្គហេតុដែលនៅសល់អាចយកមកធ្វើជាតំណាងចំពោះវិសាលភាពនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរនិងដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែម។ សេចក្តីសម្រេចប្រើវិធាន៦៦ស្ទួនគឺត្រូវដោយច្បាប់ដែលនឹងធ្វើនៅដំណាក់កាលជូនដំណឹងពីការបញ្ចប់កិច្ចស៊ើបសួរ។

^៧ វិធាន៨៩ស្ទួន៣។

បុគ្គលិក ជំនាញក្រោមកម្ចីតតំណែង និងកម្មសិក្សាការីបន្ថែមទៀតដែលបាន កំណត់ជូនការិយាល័យ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលបានបង្កើនលទ្ធផលនៃកិច្ចស៊ើបសួរ។ ជាងនេះ ទៀត ការិយាល័យ រដ្ឋបាលបានរក្សាសេវាកម្មរបស់បុគ្គលិកឯកទេសភាសាបន្ថែមទៀតដើម្បីគាំទ្រដល់ការិយាល័យតុលាការ ដើម្បីធានាសេវាកម្មប្រែនិងប្រតិចារិកបានទាន់ពេលវេលា។

III. ផែនការបញ្ចប់ការស៊ើបអង្កេត

១៧ កិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង០០៣ និង ០០៤ ត្រូវបានផ្ដើមឡើងក្រោយពីមានដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យ ស៊ើបសួរដាក់ដោយសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ នៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ ហើយក្រោយពីដាក់ សេចក្ដី សន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរបន្ថែមមួយចំនួនទៀត សំណុំរឿង០០៤ក៏ត្រូវបំបែកទៅជាសំណុំរឿង ចំនួន៣ ពោលគឺ៖ សំណុំរឿង០០៤/០១ ពាក់ព័ន្ធ អ៊ឹម ថែម សំណុំរឿង០០៤/០២ ពាក់ព័ន្ធ អោ អាន និង សំណុំរឿង០០៤ ប្រឆាំងនឹង យឹម ទិត្យ។ ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតរួមមានយុត្តាធិការរបស់ (ក) ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និង (ខ) យុត្តាធិការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅដំណាក់កាល បណ្ដឹងសាទុក្ខ។

ក. ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

១៨ នៅថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកា ដំណោះស្រាយចំនួន ពីរផ្សេងគ្នាក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ប្រឆាំងនឹង អោ អាន ជាភាសាដែលចៅ ក្រមធ្វើការ(អង់គ្លេស និងខ្មែរ) ហើយការបកប្រែនិងដាក់ជូនតាមក្រោយក្នុងពេលវេលាឆាប់តាមតែអាចធ្វើទៅបាន។ សហ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិសម្រេចចោទប្រកាន់ អោ អាន ពីបទប្រល័យពូជសាសន៍ ឧក្រិដ្ឋកម្ម ប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និងបទល្មើសជាតិមួយចំនួនទៀត។ សហចៅក្រមជាតិ បានទម្លាក់ការចោទ ប្រកាន់ដោយហេតុខ្វះយុត្តាធិការបុគ្គល។ ដីកាដំណោះស្រាយមានអមដោយសេចក្ដីសម្រេចលើសំណើ សុំរបស់ដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី។ ការដាក់ដីកាដំណោះស្រាយបានអនុញ្ញាតឱ្យធនធានបុគ្គលិក សម្រាប់ធ្វើការលើសំណុំរឿង០០៤/០២ ត្រូវបង្វែរជាបន្ទាន់និងពេញលេញទៅធ្វើការលើសំណុំរឿង ០០៣និងសំណុំរឿង០០៤។ សំណើបកប្រែដីកាដំណោះស្រាយទាំងនេះរំពឹងថានឹងបញ្ចប់ដោយ អង្គភាពបងប្រែនៅត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨។

១៩ នៅចុងត្រីមាសនេះ សំណុំរឿងដែលនៅសេសសល់មានដូចខាងក្រោម៖

- ក. ក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ការធ្វើសេចក្តីព្រាងដីកាដោះស្រាយចុងក្រោយកំពុងដំណើរការ។ ការចេញដីកាដោះស្រាយត្រូវបានគ្រោងនៅត្រីមាសទី៤ឆ្នាំ២០១៨។
- ខ. ក្នុងសំណុំរឿង០០៤ ការបកប្រែដីកាសន្និដ្ឋានស្តីពីរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ជាភាសាខ្មែរ ត្រូវបានដាក់នៅថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨។ មេធាវីការពារក្តីមានពេលចំនួន៣ខែដើម្បីដាក់ចម្លើយតប ដែលសំណៅបកប្រែនឹងដាក់តាមក្រោយ។ ការធ្វើសេចក្តីព្រាងលើដីកាដោះស្រាយចុងក្រោយនឹងចាប់ផ្តើមពីពេលបកប្រែនេះ។ ការចុះថយនៃចំនួនបុគ្គលិកបានប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សំណុំរឿងនេះ។ សមាជិកក្រុមការងារអន្តរជាតិទាំងពីរនាក់ដែលនៅសេសសល់ក៏បានលាលែងពីការងារទៀត ដែលម្នាក់ចុងក្រោយគឺលាលែងនៅពាក់កណ្តាលខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨។ ហេតុដូច្នេះ ក្រុមការងារនេះត្រូវតែកសាងជាថ្មីមួយចំណែក គឺតាមរយៈការចាត់តាំងបុគ្គលិកដែលមានឡើងវិញ(សូមមើលខាងលើ) ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលការណ៍នេះមិនប៉ះពាល់ដល់វឌ្ឍនភាពនៃសំណុំរឿង០០៣ ហើយមួយផ្នែកទៀតតាមរយៈការជ្រើសរើសបុគ្គលិកថ្មីជាបន្ទាន់ ប៉ុន្តែបុគ្គលិកថ្មីគឺចាំបាច់ត្រូវផ្សំនឹងសំណុំរឿងផ្ទាល់។ ផលប៉ះពាល់នៃការបាត់បង់នៅដំណាក់កាលចុងក្រោយនៃធនធានបញ្ញាដ៏សំខាន់របស់ស្ថាប័ន និងការកសាងក្រុមការងារដែលធ្វើការក្នុងសំណុំរឿងដែលស្មុគស្មាញបំផុតដែលនៅសេសសល់គឺមានលក្ខណៈពុំច្បាស់លាស់ឡើយ។ ក៏ប៉ុន្តែដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីព្រាងនឹងមិនអាចបញ្ចប់មុនខែមេសាឆ្នាំ២០១៩ឡើយ ទោះជាក្នុងកាលៈទេសៈណាក៏ដោយ។ តារាងកំណត់ពេលវេលាទូទៅគឺចាំបាច់រំកិលទៅត្រីមាសទី២ឆ្នាំ២០១៩ នៅក្នុងកំណែទី១៧នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ។

២០ កត្តាទាំងឡាយដែលបានរៀបរាប់ខាងលើបានជាលទ្ធផលគឺត្រូវបានប៉ាន់ស្មានចេញដីកាដោះស្រាយដូចខាងក្រោម៖

- ក. ក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ត្រឹមត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០១៨។
- ខ. ក្នុងសំណុំរឿង០០៤ ត្រឹមត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០១៩។

ខ. អង្គបុរេជំនុំជម្រះ

២១ ក្នុងត្រីមាសទី៣ឆ្នាំ២០១៨ ក្រោយពីការបញ្ចប់សំណុំរឿងប្រឆាំងនឹង អ៊ឹម ថែម អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឡើងវិញជាឯកសារសាធារៈ រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនពីមុនក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០១។ អង្គជំនុំជម្រះក៏បានចេញសេចក្តីសម្រេចចំនួនពីរបដិសេធពាក្យស្នើសុំមោឃភាពភស្តុតាងដែលប្រឡាក់ប្រឡូកទារុណកម្ម និងកំណត់ហេតុដែលបានមកពីទារុណកម្មក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង០០៤ ព្រមទាំងសេចក្តីសម្រេចចំនួន១ បដិសេធពាក្យស្នើសុំមោឃភាពឯកសារមួយចំនួនទាក់ទិននឹងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងសំណុំរឿង០០៤។ ក្រោយពីការចេញដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ អង្គបុរេជំនុំជម្រះក៏បានអនុញ្ញាតផ្តល់តាមការស្នើមួយចំនួន សំបុត្រមុខជំនាញនិងពេលវេលាពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីសម្រេចទទួលស្គាល់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងសំណើចំនួន១សុំពន្យារកាលកំណត់ដាក់ការជូនដំណឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ និង សំណើសុំកោសលុបលើដីកាដោះស្រាយ(ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជម្រះ)។

២២ នៅចុងបញ្ចប់នៃរយៈពេលធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍នេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះទទួលបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំនួន១ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤។

២៣ អង្គបុរេជំនុំជម្រះមានបំណងចេញសេចក្តីសម្រេចលើដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ០០៤ និង ០០៤/០២ ក្នុងពេលវេលាសមស្រប អាស្រ័យលើលក្ខណៈចាប់ពីពេលទទួលដីកាសន្និដ្ឋាននានា។ នៃសេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មួយចំនួន ដែលអាចប៉ាន់ស្មានថាត្រូវការចំនួន២ ត្រីមាស។ ហេតុនេះ ការប៉ាន់ស្មាននាពេលបច្ចុប្បន្ន មានដូចខាងក្រោម៖

- ក. នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ការចេញសាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយត្រូវបានប៉ាន់ស្មានត្រឹមត្រីមាសទី៣ ឆ្នាំ២០១៩។
- ខ. នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ការចេញសាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយត្រូវបានប៉ាន់ស្មានត្រឹមត្រីមាសទី៤ ឆ្នាំ២០២០។
- គ. នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២ ដីកាដោះស្រាយចំនួន២ផ្សេងគ្នាត្រូវបានចេញនៅថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលដីកាដោះស្រាយចំនួន១ចេញដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

អន្តរជាតិ ចោទប្រកាន់ អា អាន (មានតែជាភាសាអង់គ្លេស)និងដីកាដោះស្រាយចំនួន១ ទៀតចេញដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ ទម្លាក់ការចោទប្រកាន់(មានតែភាសាខ្មែរ)។ បច្ចុប្បន្នឯកសារទាំងពីរកំពុងបកប្រែ។ នៅខែកញ្ញា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានអនុញ្ញាតឱ្យភាគី ដាក់ការជូនដំណឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងរយៈពេល១៤ថ្ងៃក្រោយពីការបកប្រែដីកាដោះស្រាយ ទាំងពីរត្រូវបានជូនដំណឹង^៨។ លក្ខណៈពិសេសទាំងនេះគឺមិនធ្លាប់មានពីមុនមកនៃសំណុំ រឿង០០៤/០២ ពោលគឺមានការចេញដីកាដោះស្រាយចំនួន២ដែលចេញដំណាល គ្នានិង ប្រឆាំងគ្នា។ ដីកានីមួយៗមានចំនួនជាង៤០០ទំព័រ ហើយដីកាទាំងពីរកំពុងត្រូវបានបកប្រែ ដែលជាការលំបាកក្នុងការប្រមើលមើលនូវចំនួនបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដែលអាចត្រូវបានដាក់ និង ពិបាកប្រមើលមើលការគ្រោងពេលវេលាសម្រាប់ដាក់ដីកាសន្និដ្ឋានជាលក្ខណ៍អក្សរ។ ការ ប៉ាន់ស្មានបច្ចុប្បន្នគឺថាការបញ្ចប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយក្នុង សំណុំរឿង០០៤/០២ ខណៈដែលដីកាដោះស្រាយកំពុងស្ថិតក្នុងដំណើរការបកប្រែ គឺអាច នៅត្រឹមត្រឹមស្ថានទី៤ ឆ្នាំ២០១៨ ហើយសារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅត្រឹមត្រឹមស្ថានទី១ ឆ្នាំ ២០១៩។ សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយគឺចេញនៅត្រឹមស្ថានទី៣ ឆ្នាំ២០១៩។

២៤ រាល់ការប៉ាន់ស្មានទាំងអស់ អាស្រ័យទៅលើ ចំនួនបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ នៅក្នុងអង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងការ បកប្រែសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ភាគីបានឆាប់រហ័ស និងសារណារបស់ភាគីនិងសេចក្តីសម្រេច ជា បីភាសារបស់ អវតក។

២៥ ក្នុងករណីមានការដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយរបស់ការិយាល័យសហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេតស្តីអំពីពាក្យសុំតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងត្រូវបានពេលវេលា ប្រហែល១ត្រីមាសក្រោយពីចេញសម្រេចទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ណាមួយ ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ។

⁸ សំណុំរឿងលេខ០០៤/០២/០៧-០៩-២០០៩/អវតក/កសសអ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំពន្យារពេល ដាក់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដល់ដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ចុះថ្ងៃទី៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ សាធារណៈ។

IV. ផែនការបញ្ចប់សវនាការ

២៦ តារាងពេលវេលានៃការបញ្ចប់សវនាការត្រូវកំណត់ដោយកត្តានានាដូចជា៖ លក្ខណៈ និងភាពស្មុគស្មាញនៃសំណុំរឿង បញ្ហាសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទដែលមានវ័យចាស់ជរា ចំនួនសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញ ដែលត្រូវកោះហៅ ភាពទំនេរនិងរយៈពេលនៃការធ្វើសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីទាំងនោះ ការបង្អាក់ជាក់ស្តែងនានាក្នុងការបំពេញកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ចំនួនព្យាបាលដាក់ដោយភាគីនិងការពិនិត្យពិច័យផ្នែករដ្ឋបាលផ្សេងៗទៀត ក្នុងនោះរួមមានការបកប្រែផ្ទាល់មាត់បានត្រឹមត្រូវ និងការបកប្រែឯកសារទាន់ពេលវេលា។ ដោយមានកត្តាប្រែប្រួលទាំងនេះ ការស្មានទុកជាមុននូវតារាងកំណត់ពេលវេលាអនុវត្តគ្រោងការ គឺផ្អែកលើបទពិសោធន៍កន្លងទៅ ទាំងនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ និងស្ថាប័នតុលាការប្រហាក់ប្រហែលគ្នានេះ។

២៧ ការប្រជុំរៀបចំសវនាការចំនួនមួយ ឬច្រើន តែងតែបានរៀបចំឡើងមុនពេលការចាប់ផ្តើមសវនាការជាក់ស្តែង។ សវនាការចាប់ផ្តើមដោយសវនាការបឋម។ នៅក្នុងសវនាការបឋមនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ពិចារណាទៅលើបញ្ជីសាក្សីសក្តានុពល និងអ្នកជំនាញ ដែលដាក់ជូនដោយភាគី ព្រមទាំងអញ្ជាត្រកម្ម លើកឡើងដោយភាគី ហើយភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអាចផ្ដើមនូវចំណុចជាក់លាក់អំពីសំណងដែលខ្លួនស្នើសុំ។ សវនាការលើអង្គសេចក្តីចាប់ផ្តើមដោយមានការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយសង្ខេបពីសំណាក់សហព្រះរាជអាជ្ញា ហើយជនជាប់ចោទអាចធ្វើការឆ្លើយតបដោយសង្ខេបបានមុនពេលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចាប់ផ្តើមតាំងសំណួរដល់ជនជាប់ចោទ ភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនិងសាក្សី និងស្តាប់នូវការបង្ហាញភស្តុតាង។ សហព្រះរាជអាជ្ញាមានបន្ទុកបញ្ជាក់អំពី ពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ។ ដើម្បីផ្ដន្ទាទោសជនជាប់ចោទអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវមានជំនឿ ដោយគ្មានវិមតិសង្ស័យអំពីពិរុទ្ធភាពរបស់ជនជាប់ចោទ។ ក្រោយពេលពិនិត្យភស្តុតាងទាំងអស់រួច ហើយអង្គជំនុំជម្រះស្តាប់ការបិទកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលពីសំណាក់ភាគី មុនពេលពិភាក្សាសម្រេច។ ប្រសិនបើជនជាប់ចោទត្រូវផ្ដន្ទាទោស អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចទៅលើទោសសមស្រប នៅក្នុងសាល ក្រមនោះ។ ដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃជំហាននីតិវិធីទាំងនេះទើបយើងកំណត់បាននូវព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗផ្សេងៗគ្នាសម្រាប់សវនាការនីមួយៗបាន។

ក. សំណុំរឿង០០២/០២

២៨ កិច្ចដំណើរការនីតិវិធីលើភស្តុតាងបានចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ដោយអង្គជំនុំជម្រះ ត្រូវធ្វើសវនាការចំនួន៣ថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍។ លទ្ធផលនៃការវាយតម្លៃផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្ររបស់ជនជាប់ ចោទនៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៥បង្ហាញថា ការកំណត់ថ្ងៃក្នុង១សប្តាហ៍ជាការសមស្រប ដោយសវនាការ ពេលព្រឹកធ្វើឲ្យបានខ្លីបន្តិច។ ដូច្នេះអង្គជំនុំជម្រះបានត្រឡប់ទៅអនុវត្តតាមពេលកំណត់ថ្ងៃក្នុង១ សប្តាហ៍វិញ នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ ដែលជាការពន្លឿនដល់ការជំនុំជម្រះក្តី។ សវនាការលើភស្តុតាង បានបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី១១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧ ក្រោយពីពេលសវនាការអស់ចំនួន២៧៤ថ្ងៃ។ អង្គជំនុំ ជម្រះបានស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សីសរុបចំនួន១១៤ ដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណីសរុបចំនួន ៦៣ និង អ្នក ជំនាញចំនួន៨នាក់ នៅលើប្រធានបទសហករណ៍ត្រាំកក់ (ក្នុងនោះរួមមាន មន្ទីរសន្តិសុខក្រាំងតាចាន់ និងការប្រព្រឹត្តិលើជនជាតិចាម) ការដ្ឋានទំនប់១មករា ការដ្ឋានព្រលានយន្តហោះកំពង់ឆ្នាំង ការដ្ឋាន ទំនប់ត្រពាំងថ្ម និងការប្រព្រឹត្តិលើជនជាតិចាម និងជនជាតិវៀតណាម មន្ទីរសន្តិសុខអូរកន្សែង និង ភ្នំក្រោល និងមន្ទីរសន្តិសុខស២១ ព្រមទាំងការបោសសម្អាតផ្ទៃក្នុង។ បទបញ្ជាឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ លក្ខណៈនៃជម្លោះប្រដាប់អាវុធ និង តួនាទីរបស់ជនជាប់ចោទ។

២៩ ដើម្បីរៀបចំការបិទដំណើរការនីតិវិធី អង្គជំនុំជម្រះបានធ្វើកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៦ ដើម្បី ស្តាប់សារណាពាក់ព័ន្ធនឹងសារណាបញ្ចប់ការដេញដោល និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការដេញ ដោលក្នុងចំណោមបញ្ហាដទៃទៀត។ ដោយកត់សម្គាល់បញ្ហាចម្បងៗលើកឡើងដោយភាគី ជាពិសេស រយៈពេលវែងខុសពីធម្មតា និងភាពស្មុំញ៉ាំងរឿងក្តី អង្គជំនុំជម្រះក៏កំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់ ដាក់សារណាសវនាការនៅថ្ងៃទី២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៧ និងការចាប់ផ្តើមសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការ ពិភាក្សាដេញដោលនៅថ្ងៃទី០៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៧។ ក្រោយមក អង្គជំនុំជម្រះបានអនុញ្ញាតឲ្យភាគី មានពេលវេលាបន្ថែមមួយសប្តាហ៍ទៀត ដើម្បីដាក់សារណាបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ដោយសារ តែការពិនិត្យឡើងវិញលើប្រតិចារិកសវនាការរបស់អង្គភាពប្រតិចារិកកំពុងបន្តដំណើរការ ដែល ប្រការនេះបានបង្កជាផលវិបាកដល់ភាគីក្នុងការពឹងផ្អែកទៅលើកំណត់ហេតុរបស់តុលាការ នៅក្នុង សារណាបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល។ ហេតុនេះ ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញ ដោល ត្រូវបានកំណត់ពេលឡើងវិញ និងបានធ្វើឡើងចាប់ពីថ្ងៃទី ១៣ ដល់ថ្ងៃទី ២៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ

២០១៧។ បន្ទាប់ពីនោះមក អង្គជំនុំជម្រះបានផ្អាកសវនាការដើម្បីពិភាក្សាសម្រេច និងរៀបចំសាលក្រមនៅក្នុងរឿងក្តីនេះ។

៣០ ការប៉ាន់ស្មានដំបូងទៅលើតម្រូវការពេលវេលាក្នុងការចេញសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ គឺធ្វើឡើងមុនពេលចាប់ផ្តើមការជំនុំជម្រះដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍សំណុំរឿង០០២/០១ ដោយពុំទាន់បានដឹងមានសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និង អ្នកជំនាញ ចំនួនប៉ុន្មាននាក់នឹងត្រូវផ្តល់សក្ខីកម្ម។ ការប៉ាន់ស្មាននេះ ត្រូវបានកែសម្រួលឡើងវិញនៅក្នុងការកែសម្រួលលើកទី១២ នៃគម្រោងបញ្ចប់ផែនការ ដោយពិចារណាទៅលើការណ៍ដែលថាមានសាក្សី ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងអ្នកជំនាញ ក្នុងចំនួនទ្វេដងត្រូវបានស្តាប់សក្ខីកម្មនៅក្នុង សំណុំរឿង ០០២/០២ (សរុបចំនួន១៨៥នាក់) លើសសំណុំរឿង០០២/០១ ដែរ ដែលជាការបង្កើតនូវមូលដ្ឋានភស្តុតាងធំជាងមុនច្រើន (រួមទាំងឯកសារចំនួនប្រមាណ១០.៨០០ច្បាប់) សម្រាប់ការពិចារណា និងវិភាគនៅក្នុងពេលពិភាក្សាសម្រេច និងដំណើរការព្រាងសាលក្រម។ នៅក្នុងដំណាក់កាលរៀបចំសាលក្រម ក្រោយពី បានបញ្ចប់កិច្ចការដុំកំភួនរួចមក។ អង្គជំនុំជម្រះកាន់តែមានលទ្ធភាពវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់ ជាក់ស្តែង នៃមូលដ្ឋានភស្តុតាងកាន់តែធំ។ ដោយសាលក្រមជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ មានចំនួនសរុប ៦៧០ ទំព័រ (រួមទាំងឧបសម្ព័ន្ធ) ហេតុដូច្នេះអង្គជំនុំជម្រះរំពឹងថាសាលក្រមជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នឹងមានចំនួនលើសពី២០០០សន្លឹក ដើម្បីធានាថាបទចោទទាំងអស់ត្រូវបានចាត់ការបានសមស្រប។ អង្គជំនុំជម្រះកន្លងមកស្មានមិនដល់នូវពេលវេលាដែលចាំបាច់សម្រាប់វាយតម្លៃនិងពិចារណាសម្រេចលើភស្តុតាងដ៏ច្រើនសន្លឹកសន្លាប់នៅសំណុំរឿងដ៏ស្មុគស្មាញនេះ។

៣១ រយៈពេលគ្រោងទុកសម្រាប់ចេញសាលក្រមនោះបានបង្កើនសារៈសំខាន់នៃការមានចំនួនបុគ្គលិកពេញលេញនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះ។ ជាងនេះទៀត អង្គជំនុំជម្រះបានបន្តទទួលរងនូវផលអវិជ្ជមាននៃការចាកចេញរបស់បុគ្គលិកបូករួមជាមួយភាពអូសបន្លាយជាប្រព័ន្ធក្នុងដំណើរការជ្រើសរើសបុគ្គលិកអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ដោយមូលហេតុពេលវេលាដែលតម្រូវក្នុងការជ្រើសរើស និងចាត់តាំងបុគ្គលិកនៅដំណាក់កាលនេះអង្គជំនុំជម្រះពឹងផ្អែកទាំងស្រុងទៅលើការជ្រើសរើសក្នុងស៊ុលតង់ដើម្បីបំពេញដំណែងការងារបច្ចុប្បន្ននិងទៅអនាគត។ អង្គជំនុំជម្រះនឹងតម្រូវការគាំទ្រពេញទំហឹងពីរដ្ឋបាលដើម្បីពន្លឿនដំណើរការនេះតាមលក្ខខណ្ឌដែលអាចធ្វើទៅបាន។ អង្គជំនុំជម្រះធ្វើការកត់សម្គាល់ត្រង់ចំណុចនេះថាការឈប់ពីការងាររបស់បុគ្គលិកអាចរំពឹងថានឹងកើតឡើងដោយសារស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុមិន

ច្បាប់លាស់របស់សាលាក្តី កិច្ចសន្យារយៈពេលខ្លី និងការហៀបនឹងបញ្ចប់សាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលកាន់តែបានជំរុញឱ្យបុគ្គលិកស្វែងរកការងាររយៈពេលវែងនិងមានភាពច្បាស់លាស់។

៣២ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបញ្ជាក់ប្រាប់ការិយាល័យរដ្ឋបាលពីមុនមកអំពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការ បញ្ចប់ការបកប្រែឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដែលអាចពន្យារពេលបន្តទៀតក្នុងការចេញសាលក្រម។ ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានេះអង្គជំនុំជម្រះទទួលបានការធានាថាលទ្ធភាពបកប្រែ (ពីភាសាអង់គ្លេសទៅជា ភាសាខ្មែរ) នឹងត្រូវបង្កើនដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យអង្គជំនុំជម្រះអនុវត្តបានតាមពេលវេលាកំណត់។ ជាងនេះ ទៀត ឯកសារមួយចំនួនដែលបានបកប្រែពីមុន ត្រូវបានកែសម្រួលក្នុងកំឡុងពេលនៃការធ្វើសេចក្តី ព្រាងសាលក្រម ដែលតម្រូវឱ្យអង្គជំនុំជម្រះបំពេញកិច្ចការទាំងពីរយ៉ាងដំណាលគ្នា។ ទោះបីជាការ ប្រឈមទាំងនេះមិនបានផ្តល់ផលប៉ះពាល់ពេញលេញជាក់ស្តែងភ្លាមៗក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែ អង្គជំនុំជម្រះ មិនជឿជាក់ថានឹងអាច ចេញសាលក្រមជាភាសាដំណាលគ្នាឡើយ។ អង្គជំនុំជម្រះកំពុងផ្ដោត សំខាន់លើសំណៅជាភាសាអង់គ្លេស និងខ្មែរ ដើម្បីធានាថា សាលក្រមនឹង ត្រូវចេញក្នុងពេល សមស្រប។ ទន្ទឹមគ្នានេះដែរ អង្គជំនុំជម្រះក៏នឹងធ្វើឱ្យមានការរីកចម្រើនលើ សំណៅបកប្រែជាភាសា បារាំងតាមលទ្ធភាពដែលអាចធ្វើទៅបានដោយកត់សម្គាល់ថា សាលក្រមជាភាសាបារាំងអាចប៉ះពាល់ ដល់កាលបរិច្ឆេទកំណត់នៃបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ត្រង់ចំណុចនេះ អង្គភាពបកប្រែភាសាបានបញ្ជាក់ពេល ថ្មីៗនេះថា ខ្លួនប៉ាន់ស្មានថាការបកប្រែសាលក្រមទៅជាភាសា បារាំងនឹងបញ្ចប់នៅខែមករា ឆ្នាំ ២០១៩។

៣៣ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបន្តពិនិត្យស្ថានភាពសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទជាប្រចាំ។ សម្បទារបស់ជន ជាប់ចោទក្នុងការបន្តចូលរួមសវនាការត្រូវបានវាយតម្លៃនៅចុងខែមករា ឆ្នាំ២០១៨ ហើយពិនិត្យឃើញ ថាជន ជាប់ចោទទាំងពីរមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការ។ ប៉ុន្តែ របាយការណ៍វេជ្ជ សាស្ត្រកត់សម្គាល់អំពីជំងឺមួយចំនួនដែលជនជាប់ចោទមាន ហើយបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យបន្តវាយ តម្លៃទៅលើមុខងារសតិបញ្ញារបស់ជនជាប់ចោទរៀងរាល់ត្រីមាស។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ក៏កត់ សម្គាល់ផងដែរថា ជនជាប់ចោទម្នាក់បានសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យចាប់ពីថ្ងៃទី២៣ ខែសីហា ដល់ថ្ងៃទី ៧ ខែកញ្ញា ហើយទៅសម្រាកជាថ្មីនៅថ្ងៃទី២៩ ខែកញ្ញា ហើយបន្តសម្រាកនៅមន្ទីរពេទ្យរហូតជិតចប់ ត្រីមាសនេះ។

៣៤ ដោយកត់សម្គាល់ថាចៅក្រមអន្តរជាតិចំនួនមួយរូបត្រូវវិលត្រឡប់ទៅបំពេញមុខងារនៅ ក្នុងយុត្តាធិការ ជាតិរបស់ខ្លួន ចាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ អង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចប្រកាសផ្ទាល់មាត់នូវ សេចក្តី សង្ខេបអង្គហេតុ និងសេចក្តីសម្រេចនៅក្នុងសាលក្រមនៅថ្ងៃទី១៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ដែល សាលក្រមពេញលេញនិងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនឹងត្រូវចេញក្នុងពេលឆាប់ៗតាមតែអាចធ្វើទៅបាន។ សាលក្រមនេះនឹងចេញជាភាសាខ្មែរនិងអង់គ្លេសមុន សំណៅបកប្រែជាភាសាបារាំងនឹងចេញតាម ក្រោយ។ អង្គជំនុំជម្រះកំពុងចាត់ចែងធនធានទាំងអស់របស់ខ្លួន ដើម្បីសម្រេចបាននូវការចេញ សាលក្រមពេញលេញនៅត្រឹមត្រឹមស្ថាពរទី៤ឆ្នាំ២០១៨ ទោះបីជានៅដំណាក់កាលបង្ហើយចុងក្រោយនេះ អង្គជំនុំជម្រះមិនអាចបញ្ជាក់បាននូវតារាងពេលវេលាកំណត់ក៏ដោយ។ នៅប៉ុន្មានសប្តាហ៍ខាងមុខនេះ អង្គជំនុំជម្រះនឹងវាយតម្លៃសាជាថ្មីនូវភាពរៀបចំខ្លួនក្នុងការចេញសាលក្រមជំនុំជម្រះនៅមុនបំណាច់ ឆ្នាំ២០១៨នេះ។ សមត្ថភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះក្នុងការអនុវត្តឱ្យបានសម្រេចតាមកាលកំណត់នេះនឹង បន្តអាស្រ័យលើអង្គភាពគាំទ្រដទៃៗទៀតដែលមានបុគ្គលិកពេញលេញ ហើយអង្គជំនុំជម្រះមានចំនួន បុគ្គលិកពេញលេញផងដែរ។

ខ. សំណុំរឿង០០៣ និង សំណុំរឿង០០៤

៣៥ លុះត្រាតែមានសេចក្តីសម្រេចថាតើ សំណុំរឿង០០៣ និង/ឬ ០០៤ ត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ បើមិន ដូច្នោះទេ យើងមិនអាចស្មានទុកបានទៅលើរយៈពេលសម្រាប់បញ្ចប់ការជំនុំជម្រះក្តីទាំងនេះបាន ឡើយ។ ការវាយតម្លៃលើពេលវេលាដែលត្រូវ អាចផ្អែកទៅលើចំនួនចុងចោទ ភាពស្មុគស្មាញនៃ អង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់នៃបទចោទ ដែលមានចែងនៅក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។

V. ផែនការបញ្ចប់បណ្តឹងសាទុក្ខ

ក. សំណុំរឿង០០២/០២

៣៦ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលព្យាករនៅពេលនេះថា បណ្តឹងសាទុក្ខ (មួយឬច្រើន) ប្រសិនបើដាក់ដោយ ភាគីទាំងអស់ឬភាគីណាមួយប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ នឹងមានចំនួនតិចបំផុត ដោយសារពេលវេលានិងធនធាន ដូចក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ដែរ។ រហូត ទាល់តែចេញសាលក្រម ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ទើបមានលទ្ធភាពសម្រាប់ភាគីដាក់បណ្តឹង

សាទុក្ខភាពប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៅក្នុងសំណុំរឿងនោះ ដែលត្រូវតែសម្រេចនៅក្នុងរយៈពេលបីខែ កំណត់ដោយច្បាប់ ពន្យារពេលបួនខែក្នុងករណីពិសេស។

ខ. សំណុំរឿង០០៣ និងសំណុំរឿង០០៤

៣៧ ប្រសិនបើសំណុំរឿង០០៣ និង/ឬ ០០៤ បន្តទៅមុខរហូតដល់ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនោះ បណ្តឹង ឧទ្ធរណ៍ភាពឬបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាចកើតឡើង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ដោយហេតុថាយើងមិនដឹងថាសំណុំរឿងណាមួយដំណើរការរហូតដល់ ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ និងមិនដឹងពីបទចោទណាខ្លះនោះ វាហាក់ដូចជាជាប់ពាក់កណ្តាលការផ្តល់នូវការ ប៉ាន់ស្មានចំពោះពេលវេលាដែលតម្រូវក្នុងការសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខណានៃសំណុំរឿងពាក់ព័ន្ធ។

VI. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

៣៨ សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៨ យើងរំពឹងថានឹងសម្រេចបានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗចំនួន១ក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ គឺ (i) ការចេញសាលក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ ចំពោះសំណុំរឿង ០០៣ និង សំណុំរឿង ០០៤/០២យើងរំពឹងថានឹងសម្រេចបានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗចំនួន២ គឺ (ii) ការចេញដីកាដោះស្រាយ សម្រាប់សំណុំរឿង ០០៣ ប្រឆាំងនឹង មាស មុត ដែលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចបញ្ជូនរឿង ទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធីនិង(iii)ការជូនដំណឹងអំពីការបកប្រែដីកាដោះស្រាយ (ការបកប្រែ ជាភាសាខ្មែរនូវដីកាដោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ និងការបកប្រែជាភាសា អង់គ្លេសនូវដីកាដោះស្រាយរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជាតិ)ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២ ប្រឆាំង នឹង អោ អាន។

៣៩ សម្រាប់ឆ្នាំ២០១៩ យើងរំពឹងថានឹងសម្រេចបានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗចំនួន១ក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ គឺ (iv) កាលកំណត់ពេលវេលាសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខ។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗចំនួនមួយទៀតក៏នឹងត្រូវ សម្រេចបានផងដែរក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ គឺ (v) ការចេញដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤ ប្រឆាំងនឹង យឹម ទិត្យ ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចបញ្ជូនរឿង ទៅជំនុំជម្រះ ឬបញ្ចប់កិច្ចនីតិវិធី។ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗចំនួន២ទៀតក៏នឹងសម្រេចបានផងដែរក្នុងសំណុំ រឿង០០៣ និង សំណុំរឿង០០៤/០២ ដោយមាន (vi)ការចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍

ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយ ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង០០៣ ពាក់ព័ន្ធនឹង មាស មុត និង (vii)ការចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង ដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២។

៤០ សម្រាប់ឆ្នាំ២០២០ យើងរំពឹងថានឹងសម្រេចបានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់២ គឺ (viii) ការចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ជាមួយនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ និង (ix) ការចេញសាលដីកាក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ដោយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល។

៤១ ក្នុងករណីដែលសំណុំរឿង០០៣ និង សំណុំរឿង០០៤ ត្រូវបញ្ជូនទៅជំនុំជម្រះ ទាំងមូល ឬដោយផ្នែក ពេលវេលាកំណត់សម្រាប់សំណុំរឿងទាំងនេះនឹងត្រូវព្យាករនៅពេលនោះ។

៤២ ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗដែលបានព្យាករ មានបង្ហាញជូនក្នុងតារាងដែលភ្ជាប់ជាមួយនឹងផែនការនេះ។

តារាងកំណត់ពេលវេលាតាមការគ្រោងទុកដែលមានព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ

គម្រោងបញ្ចប់ផែនការ កំណើតទី ១៨ - ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨

សំណុំរឿង	២០១៧				២០១៨				២០១៩				២០២០			
	ត្រីមាស១	ត្រីមាស២	ត្រីមាស៣	ត្រីមាស៤	ត្រីមាស១	ត្រីមាស២	ត្រីមាស៣	ត្រីមាស៤	ត្រីមាស១	ត្រីមាស២	ត្រីមាស៣	ត្រីមាស៤	ត្រីមាស១	ត្រីមាស២	ត្រីមាស៣	ត្រីមាស៤
សំណុំរឿង០០២/០២	ដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ (ក)								ដំណាក់កាលបណ្តឹងសាទុក្ខ (គ)							
(ក) សេចក្តីសង្ឃឹមនៃបញ្ជីការពិភាក្សាដេញដោល																
(ខ) សាលក្រម																
(គ) កាលបរិច្ឆេទកំណត់សម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម																
(ឃ) សាលដីកា																
សំណុំរឿង០០៣ មាស ធុត									បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង ដីកាដោះស្រាយ (ង)							
សំណុំរឿង០០៤/០២ អា អាឌ									បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង ដីកាដោះស្រាយ (ង) (គ)							
សំណុំរឿង០០៤ ឈីម ទីត្ប											បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹង ដីកាដោះស្រាយ (ង)					

(ង) ដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤

(ខ) ដីកាដោះស្រាយដោយឡែកតែមួយភាសា ក្នុងសំណុំរឿង ០០៤/០២

(គ) ដីកាដោះស្រាយដោយឡែកជាភាសាអង់គ្លេស និងខ្មែរ ក្នុងសំណុំរឿង០០៤/០២

(ឌ) សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទៅលើដីកាដោះស្រាយក្នុងសំណុំរឿង ០០៣, ០០៤, ០០៤/០២